

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การนำเสนอผลการวิจัยในบทที่ 5 นี้ จะแบ่งหัวข้อการเสนอออกเป็น 4 หัวข้อใหญ่ๆ ดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. การอภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่องทัศนคติของประชาชนจังหวัดจันทบุรีที่มีต่อปัญหาช้างป่าและแนวทางการแก้ไขปัญหาช้างป่า มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชนจังหวัดจันทบุรีที่มีต่อปัญหาช้างป่าในจังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชนจังหวัดจันทบุรีที่มีต่อมาตรการแก้ไขปัญหาช้างป่า

ในจังหวัดจันทบุรี

ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 สามารถสรุปได้ว่ากลุ่มประชาชนในจังหวัดจันทบุรี มีทัศนคติในทางเห็นด้วยมากเกี่ยวกับปัญหาช้างป่า โดยภาพรวมจะสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ กลุ่มที่มีความเห็นด้วยมาก ได้แก่ ช้างป่าควรถือว่าเป็นสัตว์ประจำชาติของไทยที่คู่บ้านคู่เมืองมายาวนาน ภาวะแห้งแล้งในป่ามีผลให้เกิดปัญหาช้างป่า มติที่ประกาศให้วันที่ 13 มิ.ค. ของทุกปีเป็นวันช้างไทยเป็นสิ่งที่เหมาะสมแล้ว เป็นต้น

ส่วนกลุ่มที่มีความเห็นด้วย ได้แก่ การสูญเสียที่อยู่อาศัยของช้างเป็นปัจจัยที่คุกคามช้างป่า การบุกเบิกป่าปลูกพืชเศรษฐกิจมีผลตามมาทำให้ช้างป่าบุกกินพืชไร่ ช้างเป็นสัตว์ที่มีบุญคุณเพราะช่วยปกป้องเอกราชของไทย เป็นต้น

ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 สามารถสรุปได้ว่า ทัศนคติของประชาชนจังหวัดจันทบุรีที่มีต่อมาตรการแก้ไขปัญหาช้างป่าในจังหวัดจันทบุรี โดยภาพรวมจะสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ กลุ่มที่มีความเห็นด้วยมาก ได้แก่ การปลูกพืชเป็นอาหารให้ช้างโดยมาก การจ่ายค่าชดเชยแก่เกษตรกรที่ช้างบุกรุก การพัฒนาดินโป่งเทียมในป่า เป็นต้น

ส่วนกลุ่มที่มีความเห็นด้วย ได้แก่ การอพยพช้างระหว่างพื้นที่ให้มีวิธีการที่เหมาะสม รัฐควรจัดพื้นที่ให้ช้างอยู่รวมภายใต้การดูแลของชุมชน การติดหลอดไฟแสงสว่างในแหล่งชุมชนเพื่อไล่ช้าง เป็นต้น

ส่วนกลุ่มที่มีความเห็นไม่แน่ใจ ได้แก่ การยกเลิกกฎหมายคุ้มครองช้างป่า ในฐานะสัตว์ป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ เพื่อกำจัดช้างได้

การอภิปรายผล

ในการวิเคราะห์ถึงองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย ผู้วิจัยจะอภิปรายเปรียบเทียบระหว่างข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาและองค์ความรู้เดิมจากเนื้อหาบทที่ 2 ดังนี้

ข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้สามารถอธิบายได้อย่างสอดคล้องกับแนวคิดของของเจลิยว นูริภักดี (2540 : 18) เนื่องจากแนวคิดได้กล่าวถึงทัศนคติไว้ คือเป็นความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบที่มีต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใด ทัศนคติที่มีต่อสิ่งต่างๆ นั้น เกิดจากประสบการณ์หรือการเรียนรู้ทั้งสิ้น ดังนั้นจึงอาจเกิดการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาตามประสบการณ์และการเรียนรู้ที่ได้รับเพิ่มเติม แต่กระบวนการเปลี่ยนแปลงอาจจะเร็วหรือช้าแล้วแต่ชนิดของทัศนคติและประสบการณ์ใหม่ที่จะได้รับ ในขณะที่ข้อค้นพบจากทัศนคติของประชาชนจังหวัดจันทบุรี พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาช้างป่าคือกลุ่มที่มีความเห็นด้วยมาก ได้แก่ ช้างป่าควรถือว่าเป็นสัตว์ประจำชาติของไทยที่คู่บ้านคู่เมืองมายาวนาน ภาวะแห้งแล้งในป่ามีผลให้เกิดปัญหาช้างป่ามดที่ประกาศให้วันที่ 13 มิ.ค. ของทุกปีเป็นวันช้างไทยเป็นสิ่งที่เหมาะสมแล้ว เป็นต้น ส่วนกลุ่มที่มีความเห็นด้วย ได้แก่ การสูญเสียที่อยู่อาศัยของช้างเป็นปัจจัยที่คุกคามช้างป่า การบุกเบิกป่าปลูกพืชเศรษฐกิจมีผลตามมาทำให้ช้างป่าบุกกินพืชไร่ ช้างเป็นสัตว์ที่มีบุญคุณเพราะช่วยปกป้องเอกราชของไทยและมีความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการแก้ไขปัญหาช้างป่า คือกลุ่มที่มีความเห็นด้วยมาก ได้แก่ การปลูกพืชเป็นอาหารให้ช้างโดยมาก การจ่ายค่าชดเชยแก่เกษตรกรที่ช้างบุกกรุก การพัฒนาดินโป่งเทียมในป่า เป็นต้น ส่วนกลุ่มที่มีความเห็นด้วย ได้แก่ การอพยพช้างระหว่างพื้นที่ให้มีวิธีการเหมาะสม รัฐควรจัดพื้นที่ให้ช้างอยู่รวมภายใต้การดูแลของชุมชน การติดหลอดไฟแสงสว่างในแหล่งชุมชนเพื่อไล่ช้าง เป็นต้น ส่วนกลุ่มที่มีความเห็นไม่แน่ใจ ได้แก่ การยกเลิกกฎหมายคุ้มครองช้างป่าในฐานะสัตว์ป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ เพื่อกำจัดช้างได้

จากแนวคิดของเจลิยว นูริภักดี จะชี้ให้เห็นว่าบุคคลแต่ละบุคคลจะมีทัศนคติที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับว่าบุคคลนั้นจะมีความเชื่อหรือความรู้สึกต่อเรื่องนั้นหรือข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมาอย่างไร จะมีผลเป็นไปได้ทั้งทางบวกและทางลบ เป็นความคิดที่มีผลต่อความรู้สึกและอารมณ์ และความรู้สึกจะแสดงออกมาโดยทางพฤติกรรมของแต่ละบุคคล

นอกจากนี้งานวิจัยนี้ยังค้นพบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ นริศ ภูมิภาคพันธ์ (2549) ได้ทำการศึกษาการจัดการช้างป่าในเขตอุทยานเกี่ยวกับการขัดแย้งของคนกับช้างป่า เพื่อหามาตรการในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นในระยะสั้นและระยะยาว โดยมองว่าการใช้ความรู้วิชาการที่เหมาะสมเป็นเครื่องมือในการจัดการการแก้ไขปัญหา และมองว่ามนุษย์ที่มีความรู้และความตั้งใจ มีความสำคัญที่จะทำให้การแก้ไขปัญหาคำเนินไปได้ด้วยดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยสามารถสรุปถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการที่ใช้ในการแก้ปัญหาช้างป่าในทัศนะของประชาชนในเชิงนโยบายได้ดังนี้

1. การผลักดันช้างป่าให้กลับเข้าสู่ป่าโดยความร่วมมือของทุกภาคส่วน
2. การจ่ายค่าชดเชยให้แก่เกษตรกรที่ได้รับความเสียหายจากการที่ช้างป่าบุกรุกพื้นที่ทำกิน
3. การจัดทำแนวป้องกันไม่ให้ช้างป่าออกนอกพื้นที่ ได้แก่ การขุดคูรอบแนวเขต และการจัดทำแนวรั้วไฟฟ้า

4. การจัดแนวร่วมเฝ้าระวังช้างป่า

ส่วนมาตรการการแก้ไขปัญหาช้างป่าในระยะยาว คือ

1. การเสริมสร้างแนวเชื่อมป่า
2. การทำงานวิจัยเกี่ยวกับช้างที่เป็นประโยชน์ และจัดการประชากรช้างป่าไม่ให้เพิ่มขยายมากไปกว่าเดิม
3. การป้องกันการวางแผนใช้ประโยชน์จากที่ดิน ที่ไม่ดึงดูดช้างออกมาหากิน โดยการปลูกพืชสวนที่ไม่เป็นที่ดึงดูดของช้างป่าให้ออกมาหากินพืชสวนของเกษตรกร
4. การให้ความรู้ประชาชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เสริมสร้างแนวร่วมทางสังคมเพื่อช่วยกันดูแล แก้ไขปัญหาช้างป่าให้เกิดผลดีในอนาคต

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

หลังจากที่ได้ดำเนินการวิจัยเรื่องทัศนคติของประชาชนจังหวัดจันทบุรีที่มีต่อปัญหาช้างป่า และแนวทางการแก้ไขปัญหาช้างป่าเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการดำเนินวิจัยหลังจากนี้คือ

1. ควรมีการทำวิจัยเรื่องทัศนคติของประชาชนจังหวัดจันทบุรีที่มีต่อปัญหาช้างป่าและแนวทางการแก้ไขปัญหาช้างป่า ในอนาคตอีก 3-5 ปีข้างหน้า หลังจากที่ได้มีการแก้ไขปัญหาช้างป่าแล้ว
2. ควรมีการทำวิจัยในเชิงสำรวจเกี่ยวกับความทัศนคติของประชาชนที่มีต่อปัญหาช้างป่า และแนวทางการแก้ไขปัญหาช้างป่า ในจังหวัดภาคตะวันออกทั้งหมด เพื่อจะได้เห็นข้อมูลภาพรวมทั้งภาค อันจะนำไปสู่ข้อเสนอแนะในเชิงมาตรการเกี่ยวกับปัญหาช้างป่าในเขตจังหวัดจันทบุรี